

LIKKUTEI TORAH • PARSHAS BALAK • MAAMAR 4

ביאור ע"פ לא הביט הנה יעקב הוא נמשך...

Explicación del versículo «No ha
contemplado [iniquidad en Yaakov]»

DEDICADO EN HONOR DE

מוקדש לכבוד הגאון המקובל רבי לוי יצחק שניאורסאהן זצ"ל

El padre del Rebe, Reb Leví Itzjak

LikuteiTorah.com

LA PARASHÁ JASÍDICA

likuteitorah.com/es/likutei-torah/balak/4/

1 ביאור ע"פ לא הביט הנה יעקב הוא נמשך מיסוד אבא [המלוכש בז"א ובוקע ויוצא חוץ לז"א]

Explicación del versículo “No ha visto”. Ahora bien, Yaakov proviene del Yesod (fundamento) de Aba [que está investido en Zeir Anpín (los atributos emocionales), y atraviesa y emerge fuera de Zeir Anpín,

ומזה נתהוה בחי' יעקב] והוא נמשך ויורד בבי"ע לברר בירורי נוגה בכל ששת ימי המעשה y de esto se formó el nivel de Yaakov]. Y él desciende a [los mundos de] Beríá, Yetzirá y Asiá para depurar los refinamientos (birurim) de nogah durante los “seis días de trabajo”.

וזוהו פי' יעקב י' עקב שנמשך היו"ד שהוא בחי' יסוד אבא לבחי' עקב דהיינו בי"ע לברר שם בירורי נוגה.

Y este es el significado de Yaakov: yud-akev (una yud [y] un talón): la yud, que es el nivel del Yesod de Aba, desciende al nivel del talón (akev), es decir, a Beríá, Yetzirá y Asiá, para depurar allí los refinamientos de nogah.

[כי בחכמה אתברירו וע' בפ' וישלח ע"פ ויאבק איש בענין כי לא יכול לו מפני שיעקב היינו הארת יסוד אבא כו' ע"ש.

[Pues “por medio de Jojmá son depurados”. Y vean en Parshat Vayishlaj, sobre el versículo “Y un hombre luchó”, acerca de “que no pudo prevalecer contra él”, porque Yaakov es la iluminación del Yesod de Aba, etc.; véase allí.

2 ועוד מבואר במ"א ע"פ ויברך יעקב כי יעקב לא מת דהיינו שלא היה בבחי' שבירה כלל ומשם יורד הכח הזה להעלות הניצוצים כו'.

Y además se explica en otro lugar, sobre el versículo “Y Yaakov bendijo”, que “Yaakov no murió”; es decir, no estuvo en absoluto en el estado de rotura. Y desde allí desciende esta fuerza para elevar las chispas, etc.

וענין זה כמ"ש בע"ח [בעץ חיים] ובאוצ"ח [ובאוצרות חיים] שיעקב נתקן מאחוריים דאבא שלא נפלו כבריאה ולכן לא נז' [נזכר] בהם מיתה כו'

Y este asunto es como está escrito en Etz Chaim y en Otzros Chaim: que Yaakov fue formado de la parte posterior (ajorayim) de Aba, que no cayó en Beríá; por eso no se menciona la muerte con respecto a ellos, etc.

ובזה יתרון מעלתו אפילו על בחי' ז"א שהוא כללות ו"ק [וי קצוות] דאצי' שבהן הי' [היה] שבה"כ [שבירת הכלים]. והשתא א"ש [אתי שפיר] דהבירור הוא ע"י יעקב כו']

Y en esto reside su superioridad incluso sobre el nivel de Zeir Anpín, que comprende las seis extremidades (vav ketzavot) de Atzilut en su conjunto, en las cuales tuvo lugar la rotura de las vasijas (shevirat hakeilim). Y ahora se entiende bien que la depuración se realiza por medio de Yaakov, etc.]

והנה זלע"ז [זה לעומת זה] עשה האלקים דכמו שיש חכמה בקדושה והם בחי' או"א [אבא ואימא] דמשם נלקח יעקב כך נתהווה בסט"א [בסטרא אחרא] ג"כ חכמה דקליפה ע"ד חרטומי מצרים או כמ"ש חכמים המה להרע.

Ahora bien, "D'os hizo uno frente al otro": así como hay Jojmá en la santidad, es decir, el nivel de Aba e Ima, de donde proviene Yaakov, también se originó en la sitra ajra (el otro lado) una Jojmá de kelipá (la cáscara), como la de los magos de Egipto, o como está escrito: "Son sabios para hacer el mal".

3 והנה כשזה קם זה נופל דהיינו ע"י גילוי חכמה דקדושה שהוא בחי' י' עקב אזי ממילא מתבטלים החכמה חיצוניות דסט"א [דסטרא אחרא]

Ahora bien, "cuando este se levanta, aquel cae"; es decir, mediante la revelación de la Jojmá de santidad, que es el nivel de yud-akev, la sabiduría exterior de la sitra ajra queda entonces anulada por sí sola.

וזהו לא הביט און ביעקב פ"י און הוא חכמה דקליפה מלשון ואיש און מחשבותיו. שהם המחשבות רעות מחכמה הנ"ל.

Y esto es "No ha visto iniquidad (aven) en Yaakov". El significado es que aven es la Jojmá de la keli-pá, según la expresión "y el hombre de iniquidad (aven), sus pensamientos", que son los malos pensamientos procedentes de la sabiduría mencionada antes.

לא יוכל להביט כלל בבחינת יעקב שהוא בהתגלות החכמה דקדושה שהאור דוחה את החשך כו'

No puede contemplar en absoluto el nivel de Yaakov, que consiste en la revelación de la Jojmá de santidad, pues la luz ahuyenta la oscuridad, etc.

וכן הוא למטה בעבודת ה' בכל ימות החול צ"ל בבחי' יעקב לברר בירורים ע"י התפלה שממשיך גילוי היו"ד בחי' חכמה ורעו"ד [ורעותא דליבא] בבחי' עקביים וע"י סור מרע ועשה טוב [ועמשי"ל] [ועיין מה שכתוב לעיל] ע"פ וישב יעקב].

Y así ocurre abajo, en el servicio a D'os: durante todos los días de la semana es preciso estar en el nivel de Yaakov, para depurar las depuraciones mediante la plegaria, por la cual se atrae hacia abajo la revelación de la yud, el nivel de Jojmá, y el deseo del corazón (re'usa deliba), al nivel de los talones; y mediante "Apártate del mal y haz el bien" [y véase lo escrito más arriba acerca del versículo "Y Yaakov se estableció"].

4 ואזי לא הביט און ביעקב כנ"ל. אמנם בשבת כתיב ולא ראה עמל בישראל. כי בבחי' יעקב

Y entonces "No ha contemplado iniquidad en Yaakov", como se mencionó antes. Sin embargo, respecto del Shabat está escrito: "ni ha visto afán en Israel". Pues en el nivel de Yaakov

נמצא בחינת עמל אדם לעמל יולד שהוא העבודה והיגיעה לברר בירורי נוגה והרי יורד ממקומו בבחי' עקביים לברר שם וזהו ענין ששת ימים תעבוד

se encuentra el aspecto del afán: "El hombre nace para el afán". Este es el trabajo y el esfuerzo de depurar las chispas de nogah, pues desciende de su lugar al nivel de los talones para depurarlas allí. Y este es el sentido de "Seis días trabajarás".

וכמו עד"מ עיבוד העורות שנק' עבודה שצריך עבודה ויגיעה עד שישתנו ממהותן הראשון למהות אחר שיהיו ראויים

Es como, a modo de analogía, el curtido de las pieles, que se llama avodá (trabajo): requiere trabajo y esfuerzo hasta que cambian de su naturaleza original a otra naturaleza, de modo que sean aptas

לעשות מהם מנעלים וכה"ג [וכהאי גוונא] וכמ"כ [וכמו כן] ג"כ ענין בירורי נוגה לאהפכא מחשוכא לנהורא ע"י שאוכל ומתפלל בכח האכילה ה"ז [הרי זה] עבודה לשנותן ממהותן.

para hacer zapatos con ellas, y cosas semejantes. Asimismo, el asunto de depurar las chispas de nogah consiste en "convertir la oscuridad en luz": cuando uno come y reza con la fuerza que le proporciona la comida, esto es avodá: cambiarlas de su naturaleza,

5 ולעשות מיש אין. שהוא משנה סדר ההשתלשלות. ולכן זהו בחי' עבודה ועמל. ולכן נאמר בשבת

y hacer que lo "algo" (yesh) se vuelva "nada" (ayin), lo cual altera el orden de la cadena descendente de los mundos (hishtalshelut). Por eso, este es el nivel del trabajo y el esfuerzo. Y por eso se dice acerca de Shabat,

כי בו שבת מכלל שבששת ימי המעשה הוא בחי' עמל. וזה נמצא ושייך דוקא בבחי' יעקב.

“pues en él descansó”, lo que implica que los seis días de trabajo corresponden al nivel del esfuerzo. Esto se encuentra y corresponde específicamente al nivel de Yaakov.

אבל בישראל לא יש בחי' עמל. פי' כמ"ש בפע"ח [בפרי עץ חיים] שבחול הוא זיווג יעקב ורחל ואז

Pero en Israel no hay aspecto alguno de esfuerzo. La explicación es que, como está escrito en Pri Etz Chaim, durante los días de semana tiene lugar la unión (zivug) de Yaakov y Rajel, y entonces

נמצא עבודת הברורים שיורדים בבי"ע לברר ואח"כ מתעלים באצי' בשעת התפלה כו' אבל בשבת הוא זיווג ישראל ורחל. ישראל היינו ז"א.

se lleva a cabo el trabajo de los refinamientos: descienden a Beríá, Yetzirá y Asiá para refinar, y después ascienden a Atzilut durante la oración, etc. Pero en Shabat tiene lugar la unión de Israel y Rajel. Israel es Zeir Anpín (los atributos emocionales).

6 והיינו שבשבת אין יורדים הכלים דאצי' לברר בבי"ע שזהו בחי' יעקב יוד עקב. כ"א אדרבה מתעלים הברורים שהובררו בחול ליכלל באצי' כי בשבת הוא עליות העולמות וזהו בחי' ישראל שיר אל.

Es decir: en Shabat, las vasijas de Atzilut no descienden a refinar en Beríá, Yetzirá y Asiá, lo cual corresponde al nivel de Yaakov, yud-akev; más bien, por el contrario, las chispas refinadas durante los días de semana ascienden para integrarse en Atzilut, pues en Shabat los mundos ascienden. Y este es el nivel de Israel: shir E-I (el canto de E-I),

שהוא בחי' השיר וההעלאה. שכל עליות הוא ע"י שיר והיינו ההעלאה של בחי' אל שנעשה מאו"ח [מאור חוזר] של הברורים ועי"ז ממשיכים מ"ד [מייך דוכרין] ממקום גבוה היינו גילוי התענוג עליון שיתענגו על ה'.

que es el nivel del canto y la elevación. Pues todo ascenso se produce mediante el canto; y esta es la elevación del nivel de E-I, que se produce por la luz reflejada (or jozer) de las chispas refinadas. Y mediante esto se atraen mayin duchrin (aguas masculinas) desde un lugar elevado; es decir, la revelación del deleite supremo, para que “se deleiten en Havaíá”.

[ואפשר לומר דפי' שיר אל היינו כדפי' ע"פ שירו לה' שיר חדש. דהנה כשמתבררים מ"ן [מייך נוקבין]

דבי"ע ועולי' [ועולים] להתכלל במ"ד [במייך דוכרין] דתיקון

[Y puede decirse que el significado de shir E-I es como se explicó acerca del versículo “Canten a Havaíá un canto nuevo (shir)”. Pues cuando las mayin nukvin (aguas femeninas) de Beríá, Yetzirá y Asiá son refinadas y ascienden para integrarse en las mayin duchrin de [el mundo de] Tikkun,

אזי נקי שירה חדשה שירה לי [לשון] נקבה. כי ביי"ע נקי דרך כלל עלמא דנוקי [דנוקבא] לגבי אצי.

entonces se llama "un canto nuevo" (shirá jadashá), pues shirá es un término femenino; porque, en términos generales, Beriá, Yetzirá y Asiá se llaman "el mundo de la Nukvá" (alma de Nukvá) en relación con Atzilut.

7 ונקי שירה חדשה כי זהו דבר חדש שיתכלל דבר שנפל בשכירה בנוגה ויעלה למעלה בקדושה עליונה דאצי וכן עליית המלי כשהיא עולה מביי"ע לאצילות נקי שירה לי [לשון] נקבה.

Y se la llama "un canto nuevo" porque esto es algo nuevo: que algo que cayó en la ruptura dentro de Nogá sea incluido y ascienda a lo alto, a la santidad suprema de Atzilut. Asimismo, el ascenso de Maljut (soberanía), cuando asciende de Beriá, Yetzirá y Asiá a Atzilut, se llama shirah, un término femenino.

אבל שיר לי [לשון] זכר הוא ענין עליית הדכר עצמו דהיינו התעלות בחי ז"א שיקבלו כלים דז"א מאורות דאכא עצמם

Pero shir, un término masculino, es el ascenso del varón (dajar) mismo; es decir, la elevación del nivel de Zeir Anpín: que las vasijas de Zeir Anpín reciban de las luces mismas de Aba,

דהיינו אור א"ס השורה בחכמה והוא עליי [עלייה] שלא עיי בירורים כלל רק עליי [עלייה] ותוספות אור דקדושה עצמה

es decir, la Luz Infinita (Or Ein Sof) que reposa en Jojmá. Y este es un ascenso que no se produce en absoluto mediante refinamientos, sino que es únicamente un ascenso y un incremento de la luz de la santidad misma,

וכמו שיהי [שיהיה] לע"ל [לעתיד לבוא] כשיושלם הבירור ואת רוח הטומאה אעביר כו' ולא יהיה רע כלל ואעפ"כ [ואף על פי כן] יהי [יהיה] עליות בקדושה עצמה

como ocurrirá en el Tiempo por Venir, cuando se complete el refinamiento y "eliminaré el espíritu de impureza", etc., y ya no habrá mal alguno; y, aun así, habrá ascensos dentro de la santidad misma;

וכמו שהוא מעין ודוגמא זו גם בזמן הזה בשבת שהעליי [שהעלייה] דשבת היא שלא עיי בירורים כבחול y hay un reflejo y una semejanza de esto incluso en el presente, en Shabat, pues el ascenso de Shabat no se produce mediante refinamientos, como ocurre durante los días de semana,

כי בשבת בורר אסור אלא שמ"מ עליי [עלייה] שבת הוא ע"י בירורים דחול וכמאמר מי שטרה בע"ש [בערב שבת] כו'.

pues en Shabat está prohibido seleccionar (borer). Sin embargo, el ascenso de Shabat sí se produce mediante los refinamientos de los días de semana, como dice el dicho: "Quien se esforzó en la víspera de Shabat", etc.

אבל לע"ל [לעתיד לבוא] ליום שכולו שבת תהיה העלייה שלא ע"י בירורים כלל ונקי עלייה זו בשם שיר לשון זכר בחינת דכר כו'.

Pero en el Tiempo por Venir, en "el día que es todo Shabat", el ascenso no se producirá en absoluto mediante refinamientos; y este ascenso se llama shir, un término masculino, el nivel del varón (dajar), etc.

8 ועפ"י [ועל פי זה] י"ל [יש לומר] שנקי עלייה דשבת שיר אל שהוא עלייה דקדושה עצמה שלא ע"י בירורים כמו בחול כו' והיינו כמ"ש בע"ח [בעץ חיים] סוף ש"ל והז"א נקי אל כו' ע"ש.

Y según esto, puede decirse que la elevación de Shabat se llama shir E-I, pues es una elevación de la santidad misma, no mediante refinamientos como en los días de semana, etc. Esto concuerda con lo escrito en Etz Chaim, al final de Sha'ar 30: «Y Zeir Anpín es llamado E-I», etc.; véase allí.

אמנם י"ל [יש לומר] ג"כ בפ"י שיר אל ע"ש עליית המלי עיין בזהר פ' בראשית [ד"ט ע"א] ובמק"מ [ובמקדש מלך] שם]. וזהו שבבחינת ישראל נאמר כי שרית עם אלקים.

Sin embargo, también puede explicarse que shir E-I recibe ese nombre por la elevación de Maljut; véase sobre esto en el Zohar, Parshat Bereshit [(19a), y en el Mikdash Melej allí]. Y por eso, con respecto al nivel de Israel, se dice: «pues has prevalecido (sarita) sobre Elokim».

והענין כי הנה נודע שיש ק"כ צירופי אלקים בעולמות ב"ע בסוד מלך אלקים על גוים [דהיינו מז"א דבריא עד סיום מלכות דעשיה הם ק"ך צירופים]

La explicación es que es sabido que hay 120 combinaciones de [el Nombre] Elokim en los mundos de Beriá, Yetzirá y Asiá, conforme al misterio de «Elokim reina sobre las naciones» [es decir, desde el Zeir Anpín de Beriá hasta el final de Maljut de Asiá hay 120 combinaciones]

של אלקים כמ"ש בסוף ספר מבוא שערים וע' בע"ח [בעץ חיים] שער השמות] ונמשכים מבחי' מלי' דאצי' שנק' שם אלקים שהוא בחי' יחודא תתאה שמסתיר להיות העולם נראה ליש.

de Elokim, como está escrito al final del libro Mavo She'arim; véase también Etz Chaim, Sha'ar HaShemot]. Y se extienden desde el nivel de Maljut de Atzilut, llamado el Nombre Elokim, que es el nivel de la unidad inferior (yijudá tataá), que oculta, de modo que el mundo parece ser una entidad existente (yesh).

אבל בחי' ישראל שהוא בחי' ז"א דאצילות הוא משתרר ומושל על שם אלקים שלא יסתיר

Pero el nivel de Israel, que es el nivel del Zeir Anpín de Atzilut, prevalece y gobierna sobre el Nombre Elokim, para que no oculte

על אור א"ס ב"ה [וע' במ"א בביאור דמזוזה מימין ונר חנוכה משמאל בפ"י כי אני ידעתי כי גדול הוי' ואדונינו מכל אלקים כו'].

la Luz Infinita (Or Ein Sof), bendito sea [véase también en otro lugar, en la explicación sobre «la mezuzá a la derecha y la lámpara de Janucá a la izquierda», acerca del sentido de «Pues sé que Havaiá es grande, y nuestro Señor está por encima de todos los Elokim», etc.].

9 והנה ע"י השתלשלות ק"ך צירופי אלקים יש יניקה ג"כ לחיצונים וע' שרים וע"ז נאמר ויאבק איש עמו כו'

Ahora bien, mediante la cadena descendente de los mundos (hishtalshelut) de las 120 combinaciones de Elokim, también reciben sustento las fuerzas externas y los setenta príncipes; y acerca de esto se dice: "Y un hombre luchó con él", etc.,

והיינו עם בחי' יעקב שיורד בבי"ע לברר כו' וזהו בחי' מלחמה. ואעפ"כ [ואף על פי כן] לא יכול לו.

es decir, con el nivel de Yaakov, que desciende a Beríá, Yetzirá y Asiá para refinar, etc.; y este es el nivel de la guerra. Sin embargo, "no pudo prevalecer contra él".

אך כ"ז [כל זה] לא שייך רק בבחי' יעקב אבל בבחי' ישראל אין שייך בחי' מלחמה כי בז"א דאצי' אין שום יניקה להע' [להשבעים] שרים והחיצונים כו' וזהו לא ראה עמל בישראל.

Pero todo esto se aplica únicamente al nivel de Yaakov; en el nivel de Israel no existe el concepto de guerra, pues en el Zeir Anpín de Atzilut no hay sustento alguno para los setenta príncipes ni para las fuerzas externas, etc. Y esto es: "No ha visto esfuerzo en Israel".

[וכן באדם בגילוי בחי' זו בשבת שהוא בחי' שיר אל אהבה בתענוגים שזהו בחי' כנסת ישראל שמקבל מישראל דלעילא כו'.]

[Y así sucede también en el hombre, con la revelación de este nivel en Shabat, que es el nivel de shir E-I, "amor en deleites"; este es el nivel de Kneset Israel (la Congregación de Israel), que recibe del Israel superno, etc.]

10 וכמבואר במ"א ע"פ זכור את אשר עשה לך עמלק אזי ממילא תמחה את כל המדות רעות שאין להם שום יניקה כו'.]

Y como se explica en otro lugar, acerca del versículo "Recuerda lo que Amalek te hizo": entonces, como consecuencia natural, borrarás todos los atributos emocionales malos (midot), pues no tienen ninguna fuente de sustento, etc.]

ה' אלקיו עמו פי' ה' אלקי' הוא בחי' או"א [אבא ואימא] דאצילות הם עמו דז"א ממש שנתלבשו בו בבחי' א"פ [אור פנימי] ממש משא"כ בחול הם עליו בבחי' אור מקיף

"Havaia, su D'os (Elokav), está con él": esto significa que Havaia [y] Elokim son el nivel de Aba e Ima de Atzilut, que están realmente "con él", con Zeir Anpin, al estar investidos en él como luz interior (Or Pnimi) propiamente dicha; en cambio, durante los días de semana están por encima de él, como luz circundante (Or Makif).

והענין הוא שמבחי' המקיפים שבחול נעשה בשבת בחי' א"פ [אור פנימי] ונמשכים מקיפים יותר עליונים (וע' בפע"ח [בפרי עץ חיים] שער השבת פרק ז'. אמנם יש אח"כ עוד עליות לזו"נ [לזעיר אנפין ונוקבא] בשבת עד שמתעלים למקום או"א [אבא ואימא] ממש ועוד כו' כי)

La explicación es que las luces circundantes (makifim) de los días de semana se convierten en Shabat en luz interior, y se atraen luces circundantes más elevadas. (Véase Pri Etz Chaim, Sha'ar HaShabbos, capítulo 7. Sin embargo, después hay ascensos adicionales de Zeir Anpin y Nukvá durante Shabat, hasta que ascienden al lugar mismo de Aba e Ima, y más allá, etc. Pues)

זהו תכלית עליות העולמות שמהמקיפים יהי' [יהיה] פנימים ויומשכו מקיפים עליונים יותר [ע'י] מזה בביאור ע"פ הבאים ישרש יעקב יציץ ופרח ישראל.

este es el propósito último de los ascensos de los mundos: que las luces circundantes se conviertan en interiores y se atraigan luces circundantes más elevadas [véase acerca de esto la explicación sobre el versículo "[En los días] por venir Yaakov echará raíces; Israel brotará y florecerá",

לעיל ס"פ שמות] וכנודע שבחול הוא יחוד הוי' ואלקים ובשבת הוא יחוד הוי' ואהיה שהוא מבחי' הכתר ע' [עיי' בפע"ח [בפרי עץ חיים] שער י"ט פ"ד.

arriba, al final de Parshas Shemos]. Y como es sabido, durante los días de semana tiene lugar la unión de Havaia y Elokim, mientras que en Shabat tiene lugar la unión de Havaia y Ehe-yeh, que proviene del nivel de Kéter (la Corona); véase Pri Etz Chaim, Sha'ar 19, capítulo 4.

ותרועת מלך בו ל' [לשו' תרועם בשבת הוא המתקת הדינין ול' [ולשו' ריעות וחיבה היינו כמ"ש באור פני מלך חיים היינו שאז נמשך במל' שע"ה [שעליו השלום] נהורין שזהו אור פני מלך בחי' הארת פנים כו':

“Y el teruá del Rey está en él”: [teruá] en el sentido de “Los quebrarás (teroem) con una vara”, que es el endulzamiento de los juicios; y en el sentido de amistad (reiut) y afecto, es decir, como está escrito: “En la luz del rostro del Rey está la vida”; esto significa que entonces se atraen en Maljut los 375 resplandores (nehorin), que constituyen “la luz del rostro del Rey”, el nivel de la iluminación del rostro, etc.

11 אך הנה צ"ל דמבואר למעלה שעם היות דיעקב הוא למטה מבחי' ישראל שהוא ז"א מ"מ יש בו מעלה תירה ג"כ כו' וכנזכר לעיל בביאור דמי מנה עפר יעקב כו'.

Pero ahora debemos comprender: se explicó anteriormente que, aunque Yaakov está por debajo del nivel de Yisrael, que es Zeir Anpin, también posee una cualidad superior, etc., como se mencionó anteriormente en la explicación sobre “¿Quién ha contado el polvo de Yaakov?”, etc.

וא"כ איך יתכן להסכים זה עם מ"ש כאן דבחול הוא בחי' יעקב ושבת הוא בחי' ישראל.

Si es así, ¿cómo se puede conciliar esto con lo que está escrito aquí, que el día de semana corresponde al nivel de Yaakov y Shabat al nivel de Yisrael?

12 והרי חלילה לומר שיש בחי' בחול מה שאינו בשבת ח"ו [חס ושלום]. אמנם באמת לק"מ [לא קשה מידי] דמלבד דמ"מ בחי' ז"א הוא למעלה מבחי' יעקב

Pues, ¡D'os no permita decir que hay un nivel entre semana que no existe en Shabat, D'os no lo permita! Pero, en verdad, no hay ninguna dificultad. Pues, aparte de que, en cualquier caso, el nivel de Zeir Anpin está por encima del nivel de Yaakov

בכלל ועי' בלק"ת [בלקוטי תורה (להאריז"ל)] בתהלים סי' ע"ח ע"פ ויקם עדות ביעקב כו' וגם אי' [איתא] דז"א שרשו גבוה אפילו מאו"א [מאבא ואימא] כנודע מענין ז"א בעתיקא אחיד ותליא כו'.

en general; y véase el Likkutei Torah del Arizal sobre Tehilim, capítulo 78, acerca del versículo “Estableció un testimonio en Yaakov”, etc.; y también se afirma que la raíz de Zeir Anpín es más elevada incluso que Aba e Ima, como se sabe por el concepto de que “Zeir Anpín está ligado a Atika y depende de él”, etc.

אך עוד זאת כי הנה יתרון מעלה זו שבבחי' יעקב היותו מיסוד אבא. הרי גם בחי' זו ממש נמצאת בשבת בז"א ביתר שאת.

Pero hay algo más: esta superioridad del nivel de Yaakov consiste en que procede del Yesod (fundamento) de Aba; sin embargo, este mismo nivel se encuentra también en Shabat en Zeir Anpín, y con mayor eminencia.

שהרי בשבת עולה ז"א ומלביש לעצמיות האורות דאבא ממש עד שנמצא אז ז"א במדרגת אבא ממש וכמ"ש בפע"ח [בפרי עץ חיים] גבי מוסף דשבת בפ"י זכר למע"ב [למעשה בראשית]. נמצא בשבת יש ב' המעלות היינו בחי' ז"א כשמלביש לעצמיות אבא ממש.

Pues en Shabat Zeir Anpín asciende y reviste la esencia misma de las luces de Aba, hasta el punto de que entonces Zeir Anpín se encuentra realmente en el nivel de Aba, como está escrito en Pri Etz Chaim acerca del Musaf de Shabat, en la explicación de “recuerdo de la obra de la Creación”. Resulta que en Shabat están presentes ambas ventajas; es decir, el nivel de Zeir Anpín cuando reviste la esencia misma de Aba.

13 וביאור בחי' אלו בעבודת ה' הנה נודע דיש ב' בחינות היינו בחי' עבד ובחי' בן ועם היות דכלל בחי' בן גבוה יותר

Y la explicación de estos niveles en el servicio a D'os es la siguiente: es sabido que hay dos niveles: el nivel de un siervo y el nivel de un hijo. Aunque, en general, el nivel de un hijo es más elevado,

שהוא העובד מאהבה אעפ"כ [אף על פי כן] בבחי' א' יש מעלה יתירה ג"כ בבחי' עבד שהוא בחי' הביטול למעלה מן הטעם והדעת המושג [ועי' ע"פ כי עמך מק"ח [מקור חיים] ובפ' שלח ע"פ ועתה יגדל] כו'.

pues él sirve por amor, no obstante, en un aspecto también hay una cualidad superior en el nivel de un siervo: el nivel de autoanulación (bitul) por encima de la razón y del conocimiento comprensible [y véase sobre el versículo “Pues contigo está la fuente de la vida”, y en la sección de She-laj, sobre el versículo “Y ahora, que sea grande [la fuerza de mi Señor]”, etc.

14 וכנודע ג"כ מענין בחכמה יסד ארץ דיראה תתאה שרשה מח"ע [מחכמה עילאה] ולכן בזאת דוקא יבא אהרן כו' וזהו היתרון שיש בבחי' יעקב שנק' עבדי על בחי' ישראל שנק' בן.

Y como también es sabido por el tema de "Con Jojmá fundó la tierra": el temor inferior (yirá tataá) tiene su raíz en la Jojmá superior (Jojmá Ilaá); por eso, precisamente, "con esto (zot) entrará Aharón", etc. Esta es la ventaja del nivel de Yaakov, llamado "Mi servidor", sobre el nivel de Israel, llamado "hijo".

ולכן צ"ל בבי' הבחי'. אך הנה איתא בזהר פ' בלק (דקצ"ה ע"ב) שיש ב' בחי' עבד.

Por lo tanto, deben estar presentes ambos niveles. Sin embargo, está dicho en el Zóhar, Parashat Balak (195b), que hay dos niveles de servidor:

הא' בפסוד"ז [בפסוקי דזמרה] הב' בשמו"ע [בשמונה עשרה] ובניתיים הוא ק"ש [קריאת שמע] כו' והענין כמ"ש במ"א בענין ד' אותיות הוי"ד דחילו וה"א רחימו כו'

el primero, en Pesukei deZimra (los versículos de alabanza); el segundo, en la Shemoné Esré; y entre ambos está el Shemá, etc. La explicación es como está escrito en otro lugar acerca de las cuatro letras del Nombre Havaia: la yud es dejilú (temor) y la hei, rejimú (amor), etc.

ואיתא בכהאריז"ל [בכתבי האריז"ל] בשעת פסוד"ז [פסוקי דזמרה] צריך לקיים מצות יראת ה' והוא ענין יראה תתאה שמבחי' ה' אחרונה דשם הוי"ד וזהו בחי' עבד הראשון שבזהר.

Y está dicho en los escritos del Arizal que, durante Pesukei deZimra, se debe cumplir la mitzvá del temor a D'os. Este es el temor inferior, que procede del nivel de la hei final del Nombre Havaia. Este es el nivel del primer servidor del Zóhar.

15 וזהו בחי' יעקב עבדי ואח"כ בברכות ק"ש [קריאת שמע] ובק"ש [ובקריאת שמע] ואהבת ב"פ [ב' פעמים] אור זהו ב' בחי' רחימו והוא בחי' בן וכמ"ש בסש"ב [בספר של בינונים] פמ"ד בשם הרע"מ [הרע"א מהימנא] כבא כו'

Y este es el nivel de "Yaakov, Mi siervo". Después, en las bendiciones del Shemá y en el Shemá, «Y amarás» (veahavta) [equivale numéricamente a] dos veces or (luz): estas son dos niveles de amor (rejimú), y este es el nivel de un hijo, como está escrito en Sefer Shel Beinonim, capítulo 44, en nombre del Raaya Mehemna: «como un hijo», etc.,

דרחים לון יתיר מגרמיה ונפשיה וזהו ענין למס"נ [למסירות נפש] באחד [ועי' בד"ה ש"ה [שיר המעלות]
ממעמקים דאף שהבן למטה אינו חייב למס"נ [למסירות נפש] בשביל אביו כו' אבל בנמשל למעלה כו'
ע"ש].

«que los ama más que a sí mismo y a su propia alma». Y este es el concepto del autosacrificio (me-sirut néfesh) en «Uno» [y véase en el discurso que comienza «Cántico de las subidas: Desde las profundidades», donde se explica que, aunque un hijo aquí abajo no está obligado a entregar su vida por su padre, etc., en el paralelo de lo Alto, sin embargo, etc.; véase allí].

**16 ואח"כ שמו"ע [שמונה עשרה] זהו בחי' יראה עילאה שלמעלה גם מבחי' אה"ר [אהבה רבה] דבחי' בן כי בינה
הוא בחי' אה"ר [אהבה רבה] ונק' בן י"ה**

Y después, la Shemoneh Esreh: este es el nivel del temor superior (yirá ilaá), que está incluso por encima del nivel del gran amor (ahavá rabá) propio del hijo; pues Biná (entendimiento) es el nivel del gran amor y se la llama ben Yah (hijo de Yah).

אך יראה עילאה זו הוא בחי' חכמה עילאה והוא יו"ד דשם הוי' דביה שריא דחילו וזהו בחי' עבד הב'.

Pero este temor superior es el nivel de la Jojmá superior (Jojmá Ilaá), y es la yud del Nombre Havaiá, “en la cual mora el temor (dejilu)”; y este es el nivel del segundo servidor.

**17 וזהו משה עבדי ויעקב י' עקב היינו הארה מבחי' יו"ד זה שנמשך לבחי' עקב כענין בחכמה יסד ארץ אכן
עצם בחי' היו"ד זהו בחי' משה עבדי כו'**

Y esto es “Mi siervo Moshé”. Y Yaakov, yud-akev, es una iluminación de este nivel de la yud, que se extiende hasta el nivel del talón, como en “Con Jojmá fundó la tierra”. Pero la esencia del nivel de la yud es el nivel de “Mi siervo Moshé”, etc.

ועי' במ"א ע"פ ורב ש לום בניך א"ת [אל תקרי] בניך שהוא בחי' בן אלא בוניך כו'

Y véase en otro lugar, sobre el versículo “Y grande será la paz de tus hijos (banayij)”: no leas banayij (“tus hijos”), que corresponde al nivel de un hijo, sino bonayij (“tus constructores”), etc.,

שהוא בחי' עבד הב' שהן תלמידי חכמים שמקבלים מבחי' חכמה וזהו עסק התורה בבחי' ביטול כו'.

que corresponde al nivel del segundo siervo: estos son los estudiosos de la Torá (talmidei jajamim), que reciben del nivel de Jojmá; y este es el estudio de la Torá en un estado de autoanulación (bitul), etc.

18 ובוה יובן ענין שבת שהוא בחי' ישראל שנק' בן אך שהוא ג"כ בבחי' עבד דהיינו בחי' ומדרגת משה עבדי וזהו שאנו אומרים בשחרית דשבת ישמח משה במתנת חלקו כי עבד נאמן קראת לו.

Con esto se comprenderá el tema de Shabat: es el nivel de Israel, quien es llamado "hijo", pero también está en el nivel de servidor; es decir, en el nivel y rango de "Mi servidor Moshé". Esto es lo que decimos en la oración de la mañana de Shabat: "Moshé se alegró con el don de su porción, pues lo llamaste servidor fiel".

19 והוא שבחי' בן מתעלה להיות ג"כ בבחי' ומדרגת עבד הכי וזהו בחי' עבד נאמן כו' והוא ענין שז"א נק' בן י"ה מלביש עצמיות אורות אבא כו' שהוא יראה עילאה.

Es decir, el nivel de hijo se eleva para alcanzar también el nivel y rango del segundo siervo. Este es el nivel de "un siervo fiel", etc. Esto alude a Zeir Anpín (los atributos emocionales), llamado "hijo de Yah", que reviste la esencia misma de las luces de Aba, etc., lo cual es el temor superior.

ויראה עילאה זו כלולה ג"כ עם השמחה וכמ"ש וכל הלבבות ייראוך ואעפ"כ [ואף על פי כן] וכל קרב וכליות יזמרו לשמך כו'

Y este temor superior también está incluido en la alegría, como está escrito: "Y todos los corazones te temerán"; y, aun así: "y todas las entrañas y los riñones cantarán a Tu Nombre", etc.

וזהו ישמח משה כו' כי עבד נאמן כו' ועיין בד"ה וידעת היום ועמ"ש סד"ה ואלה שמות בניי [בני ישראל] כו':

Y esto es "Moshe se alegró", etc., "pues fue un siervo fiel", etc. Véase el discurso que comienza "Y sabrás hoy", y véase lo escrito al final del discurso que comienza "Y estos son los nombres de los hijos de Israel", etc.

LikuteiTorah.com
LA PARASHÁ JASÍDICA

Sobre esta edición

Esta edición contiene el texto hebreo y la traducción al español.

The Hebrew text of Likkutei Torah: © Kehot Publication Society, via Sefaria, CC BY-NC 4.0; formatting adapted.

Nuestra traducción al español, hecha de nuestra traducción inglesa del hebreo, sin las notas de Kehot: CC BY 4.0.

Esta edición en su conjunto: CC BY-NC 4.0. Puede copiarse, imprimirse y compartirse libremente, citando a Kehot Publication Society y likuteitorah.com; no puede venderse. <https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/>

La traducción al español se hizo desde la edición en inglés de likuteitorah.com con ayuda de IA (openai/gpt-6-luna-pro:batch), con el hebreo al lado para cotejar; todavía no la revisó un editor humano. Coteja con el hebreo todo lo importante.

El Rebe pidió que los maamarim de la parashá de la semana, la «Parashá jasídica», se estudien durante esa semana, repartidos en sus siete días (Sichah of Shabbos Parshas Vayakhel 5725 · Toras Menachem vol. 42, pp. 306-309). Por qué estudiarla y las brajot del Rebe: likuteitorah.com/about/the-chassidishe-parsha/

Un proyecto gratuito y sin fines de lucro; aquí no se vende nada. Sin afiliación con Kehot, Sefaria ni la Biblioteca de Lubavitch. © likuteitorah.com

De likuteitorah.com/es/likutei-torah/balak/4/

DEDICADO EN HONOR DE

מוקדש לכבוד הגאון המקובל רבי לוי יצחק שניאורסאהן זצ"ל

El padre del Rebe, Reb Leví Itzjak